

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра інформаційних комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

_____ О. Б. Жильцов

« 30 » серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІНФОРМОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ І КОНЦЕПЦІЇ для студентів

спеціальностей **029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа**
 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Українська мова та література
рівня вищої освіти другого (магістерського)
освітньої програми **035/029.00.01 Біографістика і текстологія**

Київ – 2024

Розробники:

Копанєва Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцентка кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Григорєвська Олена Вікторівна, доктор наук із соціальних комунікацій, с.н.с., професор кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури та мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Стамбол Ігор Іванович, кандидат історичних наук, доцент кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Копанєва Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцентка кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Григорєвська Олена Вікторівна, доктор наук із соціальних комунікацій, с.н.с., професор кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури та мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Стамбол Ігор Іванович, кандидат історичних наук, доцент кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри інформаційних комунікацій

Протокол від 30 серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

Олена ПОЛІТОВА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Біографістика і текстологія»

30 серпня 2024 року

Гарант освітньо-наукової програми _____ Роман КОЗЛОВ

Робочу програму перевірено 30 серпня 2024 року

Заступник декана Факультету української філології, культури і мистецтва з науково-методичної та навчальної роботи

Світлана ГОРОБЕЦЬ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __
підпис (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __
підпис (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __
підпис (ПІБ)

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Результати навчання за дисципліною	6
4. Структура навчальної дисципліни	7
5. Програма навчальної дисципліни	8
<i>Змістовий модуль I</i>	8
<i>Змістовий модуль II</i>	9
<i>Змістовий модуль III</i>	10
<i>Змістовий модуль IV</i>	11
<i>Змістовий модуль V</i>	
<i>Змістовий модуль VI</i>	
6. Контроль навчальних досягнень	14
6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів	14
6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання	11
6.3. <i>Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання</i>	13
6.4. <i>Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання</i>	17
6.5. <i>Орієнтовний перелік питань до екзамену</i>	17
6.6. <i>Шкала відповідності оцінок</i>	18
7. Навчально-методична карта дисципліни «Інформологічні теорії і концепції	19
8. Рекомендована література	21
<i>Інформаційні ресурси</i>	

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання (денна)		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	6 / 180		
Курс	1		
Семестр	1		
Кількість змістових модулів з розподілом:	3		
Обсяг кредитів	2	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60	60
Аудиторні	16	16	16
Модульний контроль	4	4	4
Семестровий контроль	10	10	10
Самостійна робота	30	30	30
Форма семестрового контролю	Екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – поглиблене вивчення магістрантами теорії та методології інформологічних досліджень, бібліотекознавства та архівознавства, концепцій щодо сутності бібліотеки, архіву, інформаційного центру, їх функцій, ролі і місця у метасистемах соціальних комунікацій; оволодіння методологією використання філософських, загальнонаукових та спеціальних понять, принципів пізнання, наукових підходів у процесі навчання та проведення магістерського дослідження.

Завдання дисципліни:

- визначити сутність та можливості реалізації у науково-дослідній та практичній діяльності різних концепцій у галузі бібліотекознавства, архівознавства, інформаційної діяльності (інформаційно-документографічних, інформаційно-комунікаційних, соціокультурних, соціокомунікаційних, аксіологічних та ін.);

- проаналізувати основні методологічні підходи, які використовуються дослідниками з метою розроблення науково-прикладних проблем інформаційної, бібліотечної та архівної справи (системний, діяльнісний, соціокомунікаційний, інституціональний, синергетичний та ін.);

- показати специфіку використання у бібліотекознавстві, архівознавстві, інформології філософських, загальнонаукових та спеціальних методів і принципів пізнання;

- розкрити еволюцію методологічних уявлень учених про роль книги, документа, інформації, бібліотеки, архіву, інформаційного центру у розвитку культури, науки, освіти і суспільства у цілому;

- здійснювати планування і проведення самостійного наукового дослідження.

Дисципліна спрямована на формування *інтегральної компетентності*, що полягає у здатності розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі біографістики і текстології під час професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень, здійснення інновацій, залучення знань з інформаційної, бібліотечної, архівної справи, лінгвістики, літературознавства і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дисципліна спрямована на поглиблення і формування *компетентностей*:

ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-3 Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ФК-1 Здатність використовувати автоматизовані технології для вирішення практичних, науково-дослідних і прогностичних завдань у професійній діяльності.

ФК-2 Здатність застосовувати технології та процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової інформації.

ФК-3 Здатність відстежувати тенденції розвитку предметної сфери шляхом проведення аналізу інформаційних потоків та масивів.

ФК-4 Здатність застосовувати комп'ютерні технології з метою вдосконалення професійної діяльності, розуміти принципи функціонування автоматизованих БД, семантичного вебу, веб-сервісів та соціальних медіа.

ФК-5 Здатність використовувати у фаховій діяльності поглиблені знання з біографістики, текстології, стратегій, моделей, стандартів і методів розвитку й адміністрування бібліотечних та архівних систем.

ФК-10 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі досліджень.

ФК-11 Здатність інтерпретувати інформаційні та філологічні явища і процеси та формувати професійну світоглядну позицію.

ФК-12 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок, здатність планувати і проводити наукові дослідження, передусім у царині біографістики і текстології, презентувати їх результати професійній спільноті, захищати інтелектуальну власність на результати досліджень та інновацій..

3. Результати навчання за дисципліною

Опанування дисципліни дозволяє отримати такі *програмні результати* освітньо-наукової програми підготовки магістрів «Біографістика і текстологія»:

РН-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

РН-4 Використовувати прикладні соціокомунікативні технології для організації ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва..

РН-6 Володіти культурою мислення, вміти узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням.

РН-7 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в предметній області..

РН-8 Застосовувати технології створення та підтримки функціонування електронних бібліотек та архівів, вивчення та задоволення інформаційних потреб користувачів.

РН-9 Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової інформації.

РН-10 Володіти методиками бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів.

РН-13 Планувати, організовувати, здійснювати дослідження та/або інноваційні розробки, презентувати їх результати науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.

РН-14 Дотримуватися правил академічної доброчесності.

РН-15 Застосовувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють функціонування інформаційної сфери.

РН-16 Застосовувати прикладне програмне забезпечення для вирішення наукових завдань на основі поєднання інтелектуальних здібностей людини з функціональними можливостями інформаційних систем.

РН-17 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		Самостійна
		Лекції	Семінари	
Модуль 1				
ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ ІНФОРМОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ				
Змістовий модуль 1				
Теоретичні засади інформології				
1.1. Інформологія в системі наукового пізнання	12	2		10
1.2. Семінар-практикум «Методологія досліджень інформаційної діяльності»	7		2	5
1.3. Інформаційна взаємодія. Теорія інформації	2	2		
1.4. Властивості інформації	2		2	
Модульний контроль	2			
<i>Разом</i>	25	4	4	15
Змістовий модуль 2				
Методологічні аспекти інформаційної взаємодії				
2.1. Формування інформологічних концепцій	12	2		10
2.2. Витоки інформологічних концепцій	2		2	
2.3. Документування інформації	2		2	
2.4. Семінар-практикум «Нові наукові парадигми»	7		2	5
Модульний контроль	2			
<i>Разом</i>	25	2	6	15
Семестровий контроль	10			
<i>Разом за модулем 1</i>	60	6	10	30

Модуль 2					
ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА					
Змістовий модуль 3					
Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу					
3.1	Бібліотекознавство як комплексна наука комунікаційного циклу	12	2		10
3.2	Бібліотечний соціальний інститут: модель і парадигма розвитку	2		2	
3.3	Зміна парадигми бібліотекознавства на межі XX–XXI ст.	7	2		5
3.4	Методологія бібліотекознавчих досліджень першої чверті XXI ст.	2		2	
Модульний контроль		2			
Разом		25	4	4	15
Змістовий модуль 4					
Біографічні дослідження у бібліотекознавстві					
4.1	Основні напрями біографічних досліджень у бібліотечно-інформаційній діяльності	12	2		10
4.2	Біобібліографічна діяльність бібліотек України	2		2	
4.3	Методологія біографічних досліджень у бібліотекознавстві (практикум)	7		2	5
4.4	Модель персоніфікованого біографічного дослідження (практикум)	2		2	
Модульний контроль		2			
Разом		25	2	6	15
Семестровий контроль		10			
Разом за модулем 2		60	6	10	30

Модуль 3 ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ АРХІВОЗНАВСТВА Змістовий модуль 5 Розвиток архівознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу					
5.1	Архівознавство як комплексна наука соціокомунікаційного циклу	7	2		5
5.2	Методологія архівознавчих досліджень першої чверті ХХІ ст.	7	2		5
5.3	Структура особових фондів в архівах України	7		2	5
5.4	Новітні ресурси генеалогічного пошуку	2		2	
Модульний контроль		2			
Разом		25	4	4	15
Змістовий модуль 6 Організація біографічних досліджень як складова інформаційної справи, бібліотекознавства та архівознавства					
6.1	Основні напрями біографічної теорії в Україні та світі	12	2		
6.2	Архівні документи в системі біографічних джерел	7		2	5
6.3	Особливості археографічної роботи	2		2	5
6.4	Проблеми публікації его-документів	2		2	5
Модульний контроль		2			
Разом		25	2	6	15
Семестровий контроль		10			
Разом за модулем 3		60	6	10	30
		180	18	30	90

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ ІНФОРМОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Змістовий модуль 1.

Теоретичні засади інформології

Тема 1. Інформологія в системі наукового пізнання (2 год.)

Інформологія у процесі професійної підготовки фахівців спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Інформатика як наука і як вид практичної діяльності. Історичні витoki (базові закони). Сателіти інформатики (інформаційне знання, інформологія, інформаціологія).

Поняття «інформологія», «інформаційна діяльність», «інформаційно-аналітична діяльність». Об'єкт дослідження інформології – інформація. Аксиоми інформології. Філософські напрями інформології.

Інформологічна концепція. Сучасні концепції інформології. Сучасні концепції інформаційної та інформаційно-аналітичної діяльності. Методологія і методи досліджень у сфері інформаційної та інформаційно-аналітичної діяльності. Центри досліджень та наукові школи в сучасній Україні. Міждисциплінарні дослідження. Сучасне визначення «інформології».

Семінар-практикум 1. «Методологія досліджень інформаційної діяльності» (2 год.)

Тема 2. Інформаційна взаємодія. Теорія інформації (2 год.)

Об'єкт дослідження інформології – інформація. Загальне поняття «інформації». Витoki поняття «інформація». Філософські теорії інформації. Функціональна теорія інформації. Інформація як функція самокерованих (кібернетичних) систем. Загальна теорія інформації (К. Шеннон). Семантична, семіотична та синергетична теорії інформації. Властивості інформації (суб'єктивність, своєчасність, цінність, достовірність, актуальність, релевантність, коректність подання, повнота, доступність, надійність). Види інформації (за формою подання, за станом, за сферою поширення). Інформаційні потреби. Первинність інформаційного підходу. Документна і фактографічна інформація. Поняття про «інформаційні процеси». Інформаційна взаємодія. Формування інформаційного пошуку. Інформаційна діяльність – засіб задоволення інформаційних потреб.

Семінар 2. «Властивості інформації» (2 год.)

Змістовий модуль 2.

Методологічні аспекти інформаційної взаємодії

Тема 3. Формування інформологічних концепцій (2 год.)

Інформологічні концепції. Визначення її загальних функцій (інформаційна, когнітивна, комунікативна, нормативна, знакова та ін.).

Формування інформологічної культури. Інформологічна компетентність.
 Формування поняття «парадигма». Визначення наукових парадигм (Т. Кун, К. Поттер та ін.). Розвиток інформаційної цивілізації. Інформологічний підхід. Філософія інформації і системі наукового пізнання.

Семінар 3. «Витоки інформологічних концепцій» (2 год.)

Семінар 4. «Документування інформації / знань» (2 год.)

Семінар-практикум 5. «Нові наукові парадигми» (2 год.)

Модуль 2

ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА

Змістовий модуль 3.

Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу

Тема 4. Бібліотекознавство як комплексна наука комунікаційного циклу (2 год.)

Теорія і практика бібліотечно-інформаційної діяльності. Базові бібліотекознавчі поняття і категорії. Міждисциплінарні зв'язки бібліотекознавства із іншими науками соціокомунікаційного циклу та спеціальними історичними дисциплінами.

Еволюція уявлень про бібліотекознавство як науку. Об'єкт, предмет, структура і функції бібліотекознавства. Загальне і спеціальне бібліотекознавство. Методологія і методи, міждисциплінарність бібліотекознавчих досліджень.

Інституціональна мережа бібліотекознавства як сфери наукової діяльності. Система підготовки наукових кадрів в Україні. Розвиток наукових комунікацій і системи фахових видань. Розвиток і стандартизація термінології. Роль системного підходу у теоретичному осмисленні бібліотечно-інформаційної діяльності.

Розвиток методології соціальних комунікацій у бібліотекознавстві. Розвиток теорії соціальних комунікацій у дослідженнях В.О. Ільганаєвої. Соціокомунікаційний підхід у бібліотекознавчих та інформологічних дослідженнях О.С. Онищенко, В.М. Горового, О.В. Воскобойнікової-Гузевої, Т.Ю. Гранчак, І.О. Давидової, В.О. Копанєвої, Н.Е. Кунанець, Н.М. Кушнарєнко, О. Мар'їної, Т.В. Новальської, Г.В. Шемаєвої. Книгознавчий аспект соціальних комунікацій у працях В. А. Маркової.

Семінар 6. Дискусія «Бібліотечний соціальний інститут: модель і парадигма розвитку»(2 год.).

Тема 5. Зміна парадигми бібліотекознавства на межі ХХ–ХХІ ст. (2 год.)

Наукові концепції бібліотекознавства. Зміна парадигми бібліотеки та бібліотекознавства на межі ХХ-ХХІ ст. Бібліотечний соціальний інститут як базове поняття теорії бібліотекознавства. Сутність БСІ, його основні суспільні

функції, структура, чинники розвитку. Розвиток БСІ в системі соціальної, політичної та наукової комунікації. Концепції С.А. Басова, О.В. Воскобойникової-Гузевої, В.М. Горового, Т.Ю. Гранчак, Л.Й. Костенко, Г.В. Шемяєвої.

Концепції і моделі основних типів бібліотек, розроблені українськими дослідниками на межі ХХ–ХХІ ст. Модель національної, наукової, педагогічної, публічної, бібліотеки ЗВО.

Бібліотека суспільства знань як філософська категорія та організаційно-технологічна структура. Модель бібліотеки майбутнього як основа бібліотечної футурології.

Інформаційно-комунікаційна парадигма бібліотекознавчих досліджень ХХІ ст.

Семінар 7. Семінар-практикум «Методологія бібліотекознавчих досліджень першої чверті ХХІ ст.» (2 год.).

Змістовий модуль 4.

Біографічні дослідження у бібліотекознавстві

Тема 6. Основні напрями біографічних досліджень у бібліотечно-інформаційній діяльності (2 год.)

Біографічні дослідження у бібліотекознавстві та біобібліографічна діяльність бібліотек. Персоніфіковані та колективні біографічні дослідження.

Біобібліографічна діяльність провідних бібліотек України. Підготовка та випуск друкованої біобібліографічної продукції, присвяченої відомим діячам минулого та сучасності: тематичних й регіональних біографічних словників та довідників, покажчиків, монографічних досліджень, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, краєзнавчих публікацій тощо.

Розвиток електронних ресурсів біобібліографічної інформації на прикладі діяльності національних та державних бібліотек України.

Семінар 8. Біобібліографічна діяльність бібліотек України (2 год.).

Семінар 9. Методологія біографічних досліджень у бібліотекознавстві (практикум) (2 год.).

Семінар 10. Модель персоніфікованого біографічного дослідження (практикум) (2 год.).

Модуль 3

ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ АРХІВОЗНАВСТВА

Змістовий модуль 5.

Розвиток архівознавства в комплексі наук документально-комунікаційного циклу

Тема 7. Архівознавство як комплексна наука соціокомунікаційного циклу (2 год.).

Архівознавство як система знань про архіви і комплексна наука, яка вивчає історію архівістики, з'ясовує її тенденції та закономірності. Історія формування теоретичних положень архівознавства, розробки теоретичних, правових та методологічних проблем архівної справи, дослідженні типово-видового складу та інформаційного потенціалу архівної спадщини.

Загальна теорія архівознавства. Формування теоретичних уявлень в архівознавстві XIX – XX ст. Методологічна характеристика архівознавства. Теорія експертизи цінності документів. Теорія фондування. Принципи і методи теорії опису. Теоретичні питання традиційного архівного пошуку. Теоретичні питання використання документної ретроспективної інформації.

Семінар 11. Структура особових фондів в архівах України(2 год.)

Тема 8. Методологія архівознавчих досліджень першої чверті XXI ст. (2 год.).

Новітні підходи до архівознавчих та фондознавчих досліджень. Теоретичні і практичні аспекти архівознавства. Архівознавчі школи. Сутність поняття «археографія», її місце в системі історичних дисциплін і зв'язок з проблемами сучасного архівознавства. Особливості використання археографічного фонду в практичній роботі.

Основні здобутки українського і закордонного архівознавства. Цифровізація архівів та зміни у теоретичних орієнтирах галузі.

Семінар 12. Новітні ресурси генеалогічного пошуку(2 год.)

Змістовий модуль 6.

Організація біографічних досліджень як складова інформаційної справи, бібліотекознавства та архівознавства

Тема 9. Основні напрями біографічної теорії в Україні та світі (2 год.)

Теорія біографістики як складова гуманітарних досліджень європейських країн та США. Основні підходи до біографістики, притаманні українській гуманітаристиці.

Здійснення наукових досліджень для отримання теоретичних, методичних і практичних результатів, спрямованих на удосконалення біографістики.

Роль Інституту біографічних досліджень у вдосконаленні та популяризації теорії та практики української біографістики.

Семінар 13. Архівні документи в системі біографічних джерел (2 год.)

Семінар 14. Особливості археографічної роботи (2 год.)

Семінар 15. Проблеми публікації его-документів (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Макс. к-сть балів за од.	ЗМ 1		ЗМ 2		ЗМ 3		ЗМ 4		ЗМ 5		ЗМ 6	
		к-сть од.	макс. к-сть балів	к-сть од.	макс. к-сть балів	к-сть од.	макс. к-сть балів	к-сть од.	макс. к-сть балів	к-сть од.	макс. к-сть балів	к-сть од.	макс. к-сть балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3	2	2	3	3	2	2	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30	2	20	3	30	2	20	3	30
Виконання самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	23	15	3	15	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			64		74		64		74		64		69
Максимальна кількість балів за весь курс: 409 Розрахунок коефіцієнта $409:60=6,8$													

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1.

Теоретичні засади інформології – 15 год.

1.1. Провести порівняльний аналіз різних визначень інформології як сучасної науки. Зробити самостійний висновок (2-3 стор.) – 5 год., 5 балів.

1.2. На основі опрацювання наукових джерел розглянути визначення понять «інформація», «інформологія», «інформаціологія». Проаналізувати самостійне визначення понять (2-3 стор.) – 5 год., 5 балів.

1.3. Проаналізувати 2 публікації (2017-2023), в яких представлено критерії оцінювання ефективності функціонування наукових шкіл - 5 год., 5 балів.

Змістовий модуль 2.

Методологічні аспекти інформаційної взаємодії – 15 год.

2.1. Провести порівняльний аналіз різних інформологічних концепцій. Зробити самостійний висновок (2-3 стор.) – 5 год., 5 балів.

2.2. На основі опрацювання наукових джерел розглянути визначення понять «парадигма», «інформологічна культура», «інформологічна компетентність». Проаналізувати самостійне визначення понять (2-3 стор.) – 5 год., 5 балів.

2.3. Проаналізувати доробки вітчизняних та зарубіжних концепцій сучасних наукових шкіл, ілюструвати конкретними прикладами (2-3 стор.) – 5 год., 5 балів.

Змістовий модуль 3.

Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу – 15 год.

Тема 4. Бібліотекознавство як комплексна наука комунікаційного циклу (10 год.)

3.1.Провести порівняльний аналіз різних визначень бібліотекознавства як сучасної науки. Зробити самостійний висновок (2-3 стор.) – 5 год., 5 балів.

3.2. Проаналізувати розвиток інституціональної мережі бібліотекознавства як сфери наукової діяльності, підкріпити результати аналізу конкретними прикладами та цифрами (2-3 стор.) – 5 год., 5 балів.

Тема 5. Зміна парадигми бібліотекознавства на межі XX–XXI ст.(5 год.)

3.3.Проаналізувати використання різних методологічних схем для дослідження сучасних бібліотекознавчих проблем у галузі соціальних комунікацій та історичних наук на прикладі кандидатських дисертацій останніх років (3-4 приклади). Скласти класифікаційну карту загальнонаукових та спеціальних методів бібліотекознавчих досліджень із зазначенням, для досліджень яких проблем або напрямів бібліотечної діяльності їх варто використовувати – 5 год., 5 балів.

Змістовий модуль 4.

Біографічні дослідження у бібліотекознавстві– 15 год.

Тема 6. Основні напрями біографічних досліджень у бібліотечно-інформаційній діяльності(15 год.)

4.1. Ознайомитися із структурою та змістом, зробити коротку характеристику 2 біографічних проєктів, що розвиваються національними або державними бібліотеками України. - 5 год., 5 балів.

4.2. Провести порівняльний аналіз двох серій біобібліографічних показників, які підготовлені 2 різними національними або державними бібліотеками 2020-2023 рр. видання. – 5 год., 5 балів.

4.3. Проаналізувати використання різних методологічних схем для проведення біографічних досліджень на прикладі кандидатських дисертацій останніх років (2-3 приклади). Скласти карту загальнонаукових та спеціальних методів біографічних досліджень – 5 год., 5 балів.

Змістовий модуль 5.

Розвиток архівознавства в комплексі наук документально-комунікаційного циклу(15 год.)

Тема 7. Архівознавство як комплексна наука соціокомунікаційного циклу (10 год.)

5.1.Провести порівняльний аналіз різних визначень архівознавства як сучасної науки. Зробити самостійний висновок (2-3 стор.) – 5 год., 5 балів.

5.2.Зробити план-проспект генеалогічного дослідження власного роду, спираючись на архівні ресурси (метричні книги, мапи, описи) – 5 год., 5 балів.

Тема 8. Методологія архівознавчих досліджень першої чверті XXI ст. (5 год.)

5.3. Проаналізувати використання різних методологічних схем для дослідження сучасних архівознавчих проблем у галузі соціальних комунікацій та історичних наук на прикладі кандидатських дисертацій останніх років (3-4 приклади). Скласти класифікаційну карту загальнонаукових та спеціальних методів архівознавчих досліджень із зазначенням, для досліджень яких проблем або напрямів архівної діяльності їх варто застосовувати – 5 год., 5 балів.

Змістовий модуль 6.

Організація біографічних досліджень як складова інформаційної справи, бібліотекознавства та архівознавства (15 год.)

Тема 9. Основні напрями біографічної теорії в Україні та світі (15 год.)

6.1. Зробити презентацію поглядів на біографічну теорію одного з закордонних науковців-біографістів – 10 год., 10 балів.

6.2. Зробити презентацію поглядів на біографічну теорію одного з українських науковців-біографістів – 5 год., 5 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння наводити приклади з практики бібліотечної та архівної справи, інформаційної діяльності, ілюструвати теоретичні положення практичними прикладами;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмовій роботі, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.
- 6) повнота відповіді на питання, якість і самостійність виконання завдання;
- 7) творчий підхід й ініціативність у виконанні завдання.

При оцінюванні самостійної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Правильне виконання одного завдання оцінюється максимально у 5 балів.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється самостійно кожним студентом в письмовому вигляді.

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля, включає 5 завдань, кожне з завдань оцінюється максимально у 5 балів. Модульні контрольні роботи можуть містити тестову частинну завдань. Кожна правильна відповідь на питання тесту оцінюється в 1 бал. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 25 балів.

**Перелік питань
до модульної контрольної роботи №1**

1. Інформологія як наукова дисципліна.
2. Зміст і сутність поняття «інформаційна діяльність».
3. Зміст і сутність поняття «інформаційно-аналітична діяльність».
4. Інформологічна концепція.
5. Функцій інформології - інформаційна, когнітивна, комунікативна, нормативна, знакова та ін.)
6. Інформологічна культура.
7. Інформологічна компетентність.
8. Основні положення Закону України «Про інформацію».
9. Основні положення Закону України «Про доступ до публічної інформації».
10. Інформаційно-аналітична діяльність як пріоритетний напрям служб інформаційного забезпечення органів державної влади та управління.
11. Основні розділи теорії інформації.
12. Принципи вимірювання кількості інформації.
13. Кодування інформації.
14. Передача інформації.
15. Імовірнісна концепція теорії інформації.
16. Алгоритмічна концепція теорії інформації.
17. Семантична концепція теорії інформації.
18. Сучасні концепції інформаційно-аналітичної діяльності.
19. Сучасні концепції науково-інформаційної діяльності.
20. Методологія і методи досліджень у сфері інформаційної діяльності.
21. Методологія і методи досліджень у сфері інформаційно-аналітичної діяльності.
22. Методологія і методи досліджень у сфері науково-інформаційної діяльності.
23. Центри досліджень у сфері інформаційної та інформаційно-аналітичної діяльності в Україні.
24. Наукові школи у сфері інформаційної та інформаційно-аналітичної діяльності в сучасній Україні.
25. Розвиток міждисциплінарних досліджень у сфері інформаційної діяльності.
26. Взаємозв'язок інформології та бібліотечної справи.
27. Поняття «інформаційне знання».
28. Поняття «інформаціологія»
29. Інформаційні процеси.
30. Філософські напрями інформології.

**Перелік питань
до модульної контрольної роботи №2**

1. Інформологічна концепція.
2. Загальні функції інформологічних концепцій.
3. Формування інформологічної культури.
4. Поняття «парадигма».
5. Наукова парадигма Т. Куна.

6. Наукова парадигма К. Поппера.
7. Інформологічний підхід.
8. Інформаційна культура.
9. Інформаційна педогогіка.
10. Трансдисциплінарна парадигма.
11. Інформаційна сфера.
12. Інформація в інформаційному суспільстві.
13. Суспільство знань.
14. Інформологія як наукова дисципліна.
15. Поняття «інформаційна діяльність».
16. Інформологічна концепція.
17. Інформологічна культура.
18. Інформологічна компетентність.
19. Основні положення Закону України «Про інформацію».
20. Основні положення Закону України «Про доступ до публічної інформації».
21. Імовірнісна концепція теорії інформації.
22. Алгоритмічна концепція теорії інформації.
23. Семантична концепція теорії інформації.
24. Сучасні концепції інформаційно-аналітичної діяльності.
25. Сучасні концепції науково-інформаційної діяльності.
26. Методологія і методи досліджень у сфері інформаційної діяльності.
27. Методологія і методи досліджень у сфері інформаційно-аналітичної діяльності.
28. Методологія і методи досліджень у сфері науково-інформаційної діяльності.
29. Центри досліджень у сфері інформаційної та інформаційно-аналітичної діяльності в Україні.
30. Наукові школи у сфері інформаційної та інформаційно-аналітичної діяльності в сучасній Україні.

Перелік питань

до модульної контрольної роботи №3

1. Поняття наукової концепції бібліотекознавства.
2. Зовнішні і внутрішні чинники сучасної зміни парадигми бібліотекознавства.
Вплив глобалізаційних та інформаційно-комунікаційних парадигм.
3. Еволюція українського бібліотекознавства в оцінці М.С. Слободяника.
4. Погляд на сучасне бібліотекознавство та інформологію О.С. Онищенко.
5. Поняття бібліотечного соціального інституту.
6. Сутність БСІ, його основні суспільні функції, структура, чинники розвитку.
7. Розвиток БСІ в системі соціальної, політичної та наукової комунікації.
8. Соціокомунікаційний підхід у роботах І. О. Давидової, Н.М. Кушнарєнко, Г. В. Шемаєвої.
9. Соціокомунікаційний підхід у роботах О.В. Воскобойнікової-Гузевої, Н. Е. Кунанець та Т. Ю. Гранчак.
10. Модернізаційна модель розвитку бібліотечно-інформаційної сфери у роботах О.В. Воскобойнікової-Гузевої.

11. Місце і роль бібліотечних установ у розвитку національного інформаційного простору у дослідженнях В.М. Горового.
12. Система взаємодії «бібліотека і політична комунікація» у дослідженнях Т.Ю. Гранчак.
13. Розвиток концепції бібліотеки суспільства знань у роботах Л.Й. Костенко та ін.
14. Розвиток взаємодії «бібліотека – наукова комунікація» у дослідженнях Г.В. Шемаєвої.
15. Розвиток взаємодії «бібліотека – цифрова наука» у дослідженнях В.О.Копанєвої.
16. Розвиток взаємодії «бібліотека – цифровий медіапростір» у дослідженнях О.Ю. Мар'їної.
17. Концепції і моделі основних типів бібліотек, розроблені українськими дослідниками на межі ХХ–ХХІ ст.
18. Модель бібліотеки майбутнього як основа бібліотечної футурології.
19. Методологія бібліотекознавчих досліджень.
20. Використання філософських і загальнонаукових методів і принципів наукового пізнання у бібліотекознавстві.
21. Сутність принципів об'єктивності, історизму, комплексності.
22. Застосування спеціальних методів пізнання у бібліотекознавчих дослідженнях.
23. Особливості застосування системного, історичного, діяльнісного, інформаційно-ресурсного та соціокультурного підходів для бібліотекознавчих досліджень.
24. Методологія і методи історичного бібліотекознавства.
25. Чинники та наслідки зміни парадигми і методології бібліотекознавства на початку ХХІ ст.
26. Інформаційно-комунікаційна парадигма сучасних досліджень.
27. Міждисциплінарність і поліпарадигмальність сучасних бібліотекознавчих досліджень.
28. Новітні підходи у методології бібліотекознавства.
29. Зміст та особливості використання соціокомунікаційного, соціокультурного, інституціонального, модернізаційного, синергетичного підходу.
30. Перспективи розвитку методології бібліотекознавчих досліджень у першій чверті ХХІ ст.

Перелік питань

до модульної контрольної роботи №4

1. Біографічні дослідження у галузі бібліотекознавства.
2. Методологічна характеристика біографічних досліджень у галузі бібліотекознавства.
3. Біобібліографічні дослідження у галузі бібліотекознавства.
4. Біобібліографічні дослідження провідних бібліотек України.
5. Біобібліографічні видання НБУІЯМ.
6. Біобібліографічні проекти НБУВ.

7. Біобібліографічні проєкти та видання ДНПБУ.
8. Біобібліографічні проєкти та видання НБУ для дітей.
9. Біобібліографічні електронні ресурси провідних бібліотек України.
10. Конкурси біографічних видань в Україні.
11. Український бібліотечний біографічний рейтинг.
12. Енциклопедична складова біографічних досліджень бібліотек.
13. Біографічний складник Української бібліотечної енциклопедії.
14. Методика підготовки персональної статті до Української бібліотечної енциклопедії.
15. Серії персональних біобібліографічних видань у галузі книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства.
16. Методика підготовки до публікації біобібліографічних видань (на конкретному прикладі).
17. Персоніфіковані біографічні дослідження у бібліотекознавстві (на конкретному прикладі).
18. Вивчення та презентація наукової спадщини С. Сірополка.
19. Вивчення та презентація наукової спадщини Н. Хавкіної.
20. Вивчення та презентація наукової спадщини О. Сокальського.

Перелік питань

до модульної контрольної роботи №5

1. Методологія архівознавчих досліджень першої чверті ХХІ ст.
2. Теоретичні і практичні аспекти архівознавства.
3. Архівознавчі школи.
4. Сутність поняття «археографія», її місце в системі історичних дисциплін і зв'язок з проблемами сучасного архівознавства.
5. Особливості використання археографічного фонду в практичній роботі.
6. Основні здобутки українського і закордонного архівознавства.
7. Цифровізація архівів та зміни у теоретичних орієнтирах галузі.
8. Архівознавство як система знань про архіви та комплексна наука.
9. Історія формування теоретичних положень архівознавства.
10. Розробка теоретичних, правових та методологічних проблем архівної справи.
11. Дослідження типо-видового складу та інформаційного потенціалу архівної спадщини.
12. Загальна теорія архівознавства.
13. Формування теоретичних уявлень в архівознавстві ХІХ – ХХ ст.
14. Методологічна характеристика архівознавства.
15. Теорія експертизи цінності документів.
16. Теорія фондування.
17. Принципи і методи теорії опису.
18. Теоретичні питання традиційного архівного пошуку.
19. Теоретичні питання використання документної ретроспективної інформації.
20. Формування національних шкіл архівознавства на початку ХХ ст.
21. Наукова школа архівістів та археографів Університету Св. Володимира.

22. Діяльність М. Максимовича, М. Іванишева, В. Антоновича, М. Грушевського.
23. Розвиток основ національної школи архівістики.
24. Вироблення концепцій та моделей організації архівної справи, теоретико-методологічних засад архівних технологій (обліку, описування, зберігання архівних документів та використання інформації, що міститься в них).
25. Сучасні тенденції розвитку архівознавства.
26. Напрями архівознавчих досліджень новітньої доби: історико-архівознавчі, біографічні (біоісторіографічні), термінознавчі дослідження. Інформатизація архівної справи.
27. Розширення міжнародного співробітництва у сфері архівної справи та архівознавства.
28. Наукова діяльність Г. В. Боряка, Л.О. Драгомірової, Л.А. Дубровіної, Я.С. Калакури.
29. Дослідження Л.Л. Левченко, І. Б. Матяш, К. Є. Новохатського, Г.В. Папакіна, Р.Я. Пирога, Н.М. Хрислової.
30. Новітні ресурси генеалогічного пошуку.

Перелік питань

до модульної контрольної роботи №6

1. Основні напрями біографічної теорії в Україні та світі.
2. Сутність поняття «археографія», її місце в системі історичних дисциплін і зв'язок з проблемами сучасного архівознавства.
3. Особливості використання археографічного фонду в практичній роботі.
4. Основні поняття археографії як наукової дисципліни (археографічний фонд, документальна публікація).
5. Зв'язок археографії з текстологією, джерелознавством, архівознавством.
6. Дотримання норм авторського права і суміжних прав при підготовці документальних публікацій і роботі з археографічним фондом.
7. Принципи і методи української та зарубіжної археографії.
8. Основні напрями наукової роботи архівних установ: дослідницький, методичний та науково-інформаційний.
9. Здійснення наукових досліджень в Українському науково-дослідному інституті архівної справи та документознавства.
10. Наукова діяльність Центрального державного архіву вищих органів влади України.
11. Наукова діяльність Центрального державного історичного архіву м. Києва.
12. Наукова діяльність Центрального державного історичного архіву м. Львова.
13. Наукова діяльність Центрального державного науково-технічного архіву.
14. Наукова діяльність Центрального державного архіву громадських об'єднань України.
15. Наукова діяльність Центрального державного а кінофотофоноархіву України.
16. Наукова діяльність Центрального державного архіву-музею літератури та мистецтва України.

17. Наукова діяльність регіональних архівів.
18. Наукова діяльність відомчих архівів.
19. Популяризація вітчизняних наукових досліджень у галузі архівознавства, археографії, джерелознавства, дипломатики, документознавства, історії державних установ і громадських об'єднань, історичної географії, кодикології, палеографії, сфрагістики та інших спеціальних історичних дисциплін (на прикладі конкретних архівних установ).
20. Характеристика науково-інформаційної діяльності архівних установ (на прикладі конкретних архівних установ).
21. Публікація документів, підготовка та видання науково-довідкової літератури (архівних путівників, довідників, оглядів фондів тощо) (на прикладі діяльності конкретних архівних установ).
22. Біобібліографічні дослідження у галузі архівознавства.
23. Наукові комунікації у галузі архівознавства та археографії.
24. Система підготовки спеціалістів та наукових кадрів.
25. Діяльність кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки КНУ ім. Тараса Шевченка з підготовки наукових кадрів.
26. Конференції та періодичні видання у галузі архівознавства.
27. Енциклопедичні та довідкові видання у галузі архівознавства. Українська архівна енциклопедія (2008).
28. Біобібліографічний довідник «Українські архівісти (XIX-XX ст.)» (2007).
29. Теорія біографістики як складова гуманітарних досліджень європейських країн та США.
30. Основні підходи до біографістики, притаманні українській гуманітаристиці.
31. Здійснення наукових досліджень для отримання теоретичних, методичних і практичних результатів, спрямованих на удосконалення біографістики.
32. Роль Інституту біографічних досліджень у вдосконаленні та популяризації теорії та практики української біографістики.
33. Архівні документи в системі біографічних джерел.
34. Особливості археографічної роботи.
35. Проблеми публікації его-документів.

Критерії оцінювання:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння наводити приклади з практики бібліотечної, архівної та інформаційної справи, ілюструвати теоретичні положення практичними прикладами;
- 5) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань;
- 6) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмовій роботі, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

7) повнота відповіді на питання, якість і самостійність виконання завдання; творчий підхід й ініціативність у виконанні завдання.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Правильне виконання всіх завдань оцінюється максимально у 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Екзамен у формі письмових відповідей на 3 теоретичні питання. Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерії оцінювання:

– перше питання – максимальна оцінка – 16 балів.

– друге і третє питання – максимальна оцінка – 12 балів за кожне.

Оцінюються повнота і точність розкриття питання.

6.5. Орієнтовний перелік питань для екзамену

1. Поняття концепції у науковому пізнанні.
2. Поняття методології у науковому пізнанні.
3. Поняття «наукова школа», критерії оцінювання ефективності діяльності наукової школи.
4. Основні етапи та нормативна база розвитку наук соціально-комунікаційного циклу в Україні.
5. Розвиток методології соціальних комунікацій в Україні.
6. Розвиток методології соціальних комунікацій в українському бібліотекознавстві.
7. Поняття наукової концепції бібліотекознавства.
8. Зовнішні і внутрішні чинники сучасної зміни парадигми бібліотекознавства. Вплив глобалізаційних та інформаційно-комунікаційних парадигм.
9. Міждисциплінарність і поліпарадигмальність сучасних бібліотекознавчих досліджень.
10. Новітні підходи у методології бібліотекознавства.
11. Архівознавство як система знань про архіви та комплексна наука.
12. Методологічна характеристика архівознавства.
13. Напрями архівознавчих досліджень новітньої доби.
14. Наукова діяльність УНДІАСД, основні напрями і здобутки.
15. Наукова діяльність державних архівів загальнонаціонального значення.
16. Теоретичні основи археографії із сучасних методологічних позицій.
17. Сутність поняття «археографія», її місце в системі історичних дисциплін і зв'язок з проблемами сучасного архівознавства.
18. Основні напрями наукової роботи архівних установ: дослідницький, методичний та науково-інформаційний.
19. Інформологія як наукова дисципліна. Інформологічна концепція.
20. Функції інформології – інформаційна, когнітивна, комунікативна, нормативна, знакова та ін.).
21. Методологія і методи досліджень у сфері інформаційної діяльності.

22. Діяльність основних дослідницьких центрів у галузі бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності в Україні.
23. Діяльність основних дослідницьких центрів у галузі бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності в світі.
24. Розвиток міждисциплінарних досліджень у галузі бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності.
25. Проектна і програмна діяльність наукових центрів у галузі бібліотекознавства.
26. Проектна і програмна діяльність наукових центрів у галузі архівознавства.
27. Проектна і програмна діяльність наукових центрів у галузі інформаційної діяльності.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100–90 балів	Відмінно – відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82–89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75–81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69–74 балів	Задовільно – посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60–68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
FX	35–59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1–34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Інформологічні концепції і теорії»

Разом: **180 год.**, лекції – 18 год., семінарські заняття – 30 год., самостійна робота – 90 год., модульна контрольна робота – 12 год., екзамен

Тиждень	I	II	III	IV	
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		
Назва модуля	Теоретичні засади інформології		Методологічні аспекти інформаційної взаємодії		
Кількість балів за модуль	64 б.		74 б.		
Лекції	відвідування – 2 б.		відвідування – 1 б.		
Теми лекцій	Інформологія в системі наукового пізнання	Інформаційна взаємодія. Теорія інформації	Формування інформологічних концепцій Зміна парадигми бібліотекознавства на межі ХХ–ХХІ ст.		
Теми семінарських занять	Семінар-практикум 1. «Методологія досліджень інформаційної діяльності» -1+10 б.	Семінар 2. Властивості інформації - 1+10 б.	Семінар 3. Витоки інформологічних концепцій - 1+10 б.	Семінар 4. Документування інформації - 1+10 б.	Семінар-практикум 5. «Нові наукові парадигми» - 1+10 б.
Самостійна робота	5x3=15 б.		5x3=15 б.		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.		

Тиждень	V	VI	VII	VIII	
Модулі	Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV		
	Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу		Біографічні дослідження у бібліотекознавстві		
Кількість балів за модуль	64 б.		74 б.		
Лекції	відвідування – 2 б.		відвідування – 1 б.		
Теми лекцій	Бібліотекознавство як комплексна наукакомунікаційного циклу	Зміна парадигми бібліотекознавства на межі XX–XXI ст	Основні напрями біографічних досліджень у бібліотечно-інформаційній діяльності		
Теми семінарських занять	Семінар 6. Бібліотечний соціальний інститут: модель і парадигма розвитку - 1+10 б.	Семінар 7. Методологія бібліотекознавчих досліджень першої чверті XXI ст. - 1+10 б.	Семінар 8. Біобібліографічна діяльність бібліотек України - 1+10 б.	Семінар-практикум 9. Методологія біографічних досліджень у бібліотекознавстві -1+10 б.	Семінар-практикум 10. Модель персоніфікованого біографічного дослідження - 1+10 б.
Самостійна робота	5x3=15 б.		5x3=15 б.		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 – 25 б.		Модульна контрольна робота 4 – 25 б.		

Тиждень	IX	X	XI	XII	
Модулі	Змістовий модуль V		Змістовий модуль VI		
Назва модуля	Розвиток архівознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу		Організація біографічних досліджень як складова інформаційної справи, бібліотекознавства та архівознавства		
Кількість балів за модуль	64 б.		69 б.		
Лекції	відвідування – 2 б.		відвідування – 1 б.		
Теми лекцій	Архівознавство як комплексна наука соціокомунікаційного циклу	Методологія архівознавчих досліджень першої чверті XXI ст.	Основні напрями біографічної теорії в Україні та світі		
Теми семінарських занять	Семінар 11. Структура особових фондів в архівах України - 1+10 б.	Семінар 12. Новітні ресурси генеалогічного пошуку - 1+10 б.	Семінар 13. Архівні документи в системі біографічних джерел - 1+10 б.	Семінар 14. Особливості археографічної роботи - 1+10 б.	Семінар 15. Проблеми публікації его-документів - 1+10 б.
Самостійна робота	5x3=15 б.		5x2=10 б.		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 5 – 25 б.		Модульна контрольна робота 6 – 25 б.		
Підсумковий контроль	Екзамен				

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові документи

1. Конституція України [Електронний ресурс] : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>. – Назва з екрану.
2. ДСТУ 2392-94. Інформація та документація. Базові поняття. Терміни та визначення. – К. : Держстандарт України, 1994. – 53 с.
3. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: uazakon.com/document/fpart03/idx03936.htm. – Назва з екрана.
4. Про бібліотеки і бібліотечну справу : закон України від 27 січ. 1995 р. № 32/95-ВР / Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – №7. – Ст. 45; В ред. Закону №5461-17 від 12.12.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>.
5. Про доступ до публічної інформації : Закон України. 13 січня 2011 року №2939-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-17. – Назва з екрана.
6. Про інформацію : закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – №48. – Ст. 650; В ред. Закону №5029-17 від 10.08.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
7. Про інформаційні агентства : закон України від 28 лютого 1995 р. № 74/95-ВР (із змінами) / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 13. – Ст. 83.
8. Про наукову і науково-технічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
9. Про Національну програму інформатизації : закон України від 4 лютого 1998 р. № 74/98-ВР (Із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 13 вересня 2001 року № 2684-III) / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради. – 1998. – № 27-28. – Ст. 182.
10. Про Національний архівний фонд і архівні установи : Закон України від 13 грудня 2001 р. // Відомості ВР України. – 2002. – № 11. – С. 81.
11. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс]: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. №386-р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/386-2013>. – Назва з екрана.

Базова

1. Архівознавство : підруч. для студ. іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / Держ. ком. арх. України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; за заг. ред. Я. Калакури та І. Матяш. – 2-е вид. випр. і доп. – Київ : Академія, 2002. – 354 с.

2. Бачинська Н. А. Бібліотекознавство : посіб. для вищих навчальних закладів. Спеціальність: 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / Н. А. Бачинська, Г. В. Салата. – Київ : Медінформ, 2016. – 242 с.
3. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. / В. М. Варенко. – К. : Талком, 2014.
4. Кулицький С. П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління : навч. посіб. / С. П. Кулицький. – Київ : МАУП, 2002. – 224 с.
5. Матяш І.Б. Архівознавство : методологічні засади та історія розвитку : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.Б. Матяш, НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського.– Київ : ВД «КМА», 2012.– 515 с.
6. Нариси історії архівної справи в Україні / за заг. ред. І. Матяш та К. Климової. – Київ : ВД «КМА», 2002. – 612 с.
7. Палеха Ю.І. Інформаційний бізнес : підручник / Ю.Палеха, Ю.Горбань ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Ліра-К, 2015. – 492 с.
8. Спеціальні історичні дисципліни : довідник : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. Н. Войцехівська (кер. авт. кол.) [та ін.]. – Київ : Либідь, 2008.
9. Хромченко Л. Г. Організація інформаційної діяльності. Теоретичні основи : навч. посіб. / Міжнародний слов'янський університет ; Л. Г. Хромченко, О. С. Раковська-Башмакова, А. С. Шраєр ; за заг. ред. Х. В. Чаковського. – Харків : МСУ – Харків, 2008.
10. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – Київ : Знання, 2008.

Додаткова

11. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти [Електронний ресурс] : монографія / І. В. Арістова ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Бандурки О. М. – Х. : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. – 368 с. – Режим доступу: http://www.pravo.vuzlib.net/book_z1189.html. – Назва з екрану.
12. Архіви України: путівник / Держкомархів України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; ред. І.Б. Матяш. – Київ, 2007. – 183 с.
13. Архівні установи України: довідник / Держ. ком. арх. України, Нац. акад. наук України ; авт.-уклад. : О.І. Алтухова [та ін.] ; упоряд. : Г.В. Боряк [та ін.]. – Київ, 2000. – 259 с.
14. Бездрабко В.В. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства – провідна наукова установа документознавчої галузі / В.В. Бездрабко // Арх. України. – 2009. – №3/4. – С. 66–95.
15. Боряк Г.В. Національна архівна спадщина України та державний реєстр «Археографічна україніка» : Архівні документальні ресурси та науково-інформаційні системи / Г.В. Боряк. – Київ, 1995. – 347 с.
16. Воскобойнікова-Гузєва О.В. Бібліотечний соціальний інститут в першій чверті ХХІ століття: історичні та соціокультурні чинники розвитку / О.В. Воскобойнікова-Гузєва // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2020. – №1. – С. 72–79.

17. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Біобібліографічна діяльність у стратегії розвитку провідних бібліотек України: аналіз ресурсів відкритого доступу / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Українська біографістика. - 2012. - Вип. 9. - С. 197-214. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ubi_2012_9_10.
18. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / О. В. Воскобойнікова-Гузєва ; наук. ред. Г. І. Ковальчук ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К. : Академперіодика, 2014. – 362 с.
19. Воскобойнікова-Гузєва О. В., Терещенко Н. М. (2021) Вектори стратегічного розвитку бібліотек закладів вищої освіти України, Литви, Польщі. Науково-педагогічні студії. № 5. С. 145-160.
20. Воскобойнікова-Гузєва О. В., Терещенко Н. М. (2021) Ціннісні орієнтири у стратегічному розвитку бібліотек закладів вищої освіти. Питання культурології. Вип. 38. С. 39-53.
21. Горовий В. М. Особливості розвитку соціальних інформаційних баз сучасного українського суспільства / В. М. Горовий. – К. : НБУВ, 2005. – 300 с.
22. Горовий В. Сучасна інформаційна діяльність: бібліотечний аспект / В. Горовий // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2010. – Вип. 26. – С. 12–20.
23. Гранчак Т. Бібліотека і політична комунікація : монографія / Тетяна Гранчак ; НАН України, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського ; наук. ред. Л. А. Дубровіна. – К., 2012. – 481 с.
24. Давидова І. Соціально-комунікаційна теорія бібліотечної діяльності: становлення та шляхи розвитку / І. Давидова // Бібл. вісн. – 2014. – №6. – С. 8–12.
25. Давидова І. О. Когнітивно-комунікаційна парадигма в бібліотекознавстві / І. О. Давидова // Вісн. ХДАК. – 2013. – Вип. 40. – С. 60–70.
26. Дубровіна Л. А. Методологічні засади історичних досліджень в бібліотекознавстві та документознавстві : базові принципи і поняття / Л. А. Дубровіна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2005. – №1. – С. 22–29.
27. Кобелев О. М. Інформаційна аналітика в структурі бібліотечної діяльності в Україні : моногр. / О. М. Кобелев. – Х. : ХДАК, 2012. – 246 с.
28. Кобелев О. «Інформаційний аналіз і консалтинг» у системі підготовки спеціалістів бібліотечно-інформаційної сфери / О. Кобелев, О. Мар'їна // Бібл. вісн. – 2016. – №3. – С. 18–22.
29. Костенко Л. Й. Бібліотека суспільства знань: концептуальна модель / Л. Й. Костенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2006. – № 1. – С. 23–28.
30. Копанєва В. О. Бібліотека як центр збереження інформаційних ресурсів Інтернету : [монографія] / В. О. Копанєва ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2009. – 198 с.

31. Кулешов С.Г. Архів, бібліотека, музей : спроба інтеграції на засадах комунікаційного підходу? / С.Г. Кулешов // Студії з архів. справи та документознавства. – Київ, 2009. – Т. 17. – С. 29–32.
32. Кунанець Н. Е. Соціокомунікаційний підход у бібліотекознавстві: інновація чи відновлення традицій / Н. Е. Кунанець // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 3. – С. 11–18.
33. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій / О. В. Кустовська. – Тернопіль : Економічна думка, 2005. – 124 с.
34. Кушнарченко Н. М. Методологічні засади книгознавчих, бібліотекознавчих і бібліографознавчих досліджень / Н. М. Кушнарченко // Вісник ХДАК : зб. наук. пр. – Харків, 2004. – Вип. 15. – С. 84–94.
35. Кушнарченко Н. Ідентифікація наукових шкіл культурно-мистецького та бібліотечно-інформаційного профілю: постановка проблеми / Василь Шейко, Микола Каністратенко, Кушнарченко Наталя // Вісн. Книжк. палати. – 2011. – № 8. – С. 41–43; № 9. – С. 43–47.
36. Левченко Л. Архіви і архівна справа Сполучених Штатів Америки: історія та організація: [монографія] / Лариса Левченко. — Миколаїв: Ілїон, 2013. — 1204 с.
37. Маркова В. А. Книжкова електронна комунікація: проблеми взаємовпливу / В. А. Маркова // Вісник ХДАК. – 2014. – № 45. – С. 70–78.
38. Маркова В. А. Книга в соціально-комунікаційному просторі: минуле, сучасне, майбутнє : монографія / В. А. Маркова. – Харків, ХДАК, 2010. – 252 с.
39. Маїна О.Ю. Бібліотека в цифровому просторі : монографія. – Харків, ХДАК, 2017. – 326 с.
40. Основні положення організації науково-дослідної та методичної роботи в державних архівних установах України / Держ. ком. арх. України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; уклад. І.Б. Матяш [та ін.]. – Київ : УНДІАСД, 2001. – 50 с.
41. Партико З. В. Лекція 1. Теорія інформації та її концепції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1171>
42. Пастушенко О. Книга і періодика в дисертаційних дослідженнях назалежної України: соціокомунікаційний аспект : монографія / Олена Пастушенко ; відп. ред. Л. А. Дубровіна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – 564 с.
43. Пастушенко О. В. Персональні сторінки вчених в Інтернет і система оцінки наукових шкіл в книгознавстві, бібліотекознавстві, бібліографознавстві / О. В. Пастушенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2015. – № 1. – С. 4–11.
44. Почепцов Г. Г. Соціальні комунікації і нові комунікативні технології / Г. Г. Почепцов // Комунікація. – 2010. – № 1. – С. 19–26.
45. Сенченко М.І., Костенко Л.Й., Копанєва В.О. Середовище наукових знань: стратегія цифрової інформації. К. 2022. 76 с.

46. Слободяник М. С. Базова модель бібліотеки як соціально-комунікаційної інституції / М. С. Слободяник // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2009. – № 4. – С. 5–6.
47. Терещук В. І. Основи теорії інформації : конспект лекцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.scribd.com/doc/87541396>.
48. Українська архівна енциклопедія / Держкомархів України, УНДІАСД. – ред. кол. : Матяш І.Б. (голова), Войцехівська І.Н., Дубровіна Л.А. та ін. – Київ : вид-во "Горобець", 2008. – 881 с.

Додаткова до тематичного блоку III.

49. Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання : [колект. монографія] / [В. І. Попик та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. .
50. Особливості інформаційного забезпечення національного консенсусу в сучасній Україні : [монографія] / [В. Попик (кер. проекту) та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – 218 с.
51. Історична біографіка в Україні: проблеми, завдання і перспективи розвитку досліджень, видавничої та інформаційної роботи : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; редкол. : В. І. Попик (голов. ред.) [та ін.] – Київ, 2019. – 364 с.
52. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: розвиток національної бібліографії, біографічних досліджень та науково-бібліографічної діяльності (2000–2019) : колективна монографія / В. І. Попик, І. Д. Войченко, Т. В. Добко, С. С. Кіраль, Т. В. Котлярова, Н. І. Любовець, Л. С. Новосьолова, В. Ю. Омельчук, Д. В. Устиновський, О. М. Яценко ; відп. ред. В. І. Попик. – Київ: НБУВ, 2019. – 252 с.
53. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: розвиток національної бібліографії, біографічних досліджень та науково-бібліографічної діяльності (2002 – 2018) : монографія / В. І. Попик, О. В. Бугаєва, Т. В. Добко, С. С. Кіраль, Т. В. Котлярова, Н. І. Любовець, Л. С. Новосьолова [та ін.] ; наук. ред.: В. І. Попик ; НАН України, Нац. б-ка ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 171 с.
54. Біографіка : феномен культури і науки, інформаційний ресурс суспільства : монографія / В. І. Попик. – Київ: НБУВ, 2021. – 528 с.
55. Українська біографіка ХХІ століття: мозаїка контекстів і форм : колективна монографія / В. І. Попик, Г. А. Александрова, Л. І. Буряк, О. В. Бугаєва, Ю. В. Вернік, Н. І. Любовець, Н. П. Марченко, О. В. Плющик, І. І. Стамбол, В. В. Томозов ; відп. ред. В. І. Попик. – Київ, 2021. – 400 с.
56. Любовець Н.І. Вивчення мемуарів як історичного та біографічного джерела: до історіографії проблеми // Українська біографістика. – Київ, 2010. – Вип. 7. – С. 66-104.
57. Любовець Н.І. Класифікація мемуарів у контексті біографічного джерелознавства // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2010. – Вип. 28. – С. 493-507.

58. Любовець Н.І. Українська мемуаристика XII–XVIII ст.: біографічна складова // Українська біографістика. – Київ, 2011. – Вип. 8. – С. 51-97.
59. Любовець Н.І. Мемуари як складова електронних ресурсів бібліотек: світовий досвід та перспективи створення вітчизняного електронного ресурсу "Українська мемуаристика" // Українська біографістика. – Київ, 2013. – Вип. 10. – С. 417-430.
60. Любовець Н.І. Новітня історіографія вітчизняної мемуаристики: до проблеми термінології та класифікації // Українська біографістика. – Київ, 2016. – Вип. 13 – С.28-50.
61. Любовець Н.І. Мемуарій Української революції (1917 – 1921 рр.): автори та жанри // Українська біографістика. – Київ, 2017. – Вип. 15. – С. 260-286.
62. Любовець Н.І. "Видання з автографами українських діячів науки і культури : каталог колекції Національної історичної бібліотеки України" (Київ, 2018) (Інформація) / Н. О. Горська, Н. І. Любовець // Українська біографістика. – Київ, 2019. – Вип. 18. – С. 329-332.
63. Любовець Н.І. Бібліографія українських мемуарів: досвід та сучасні виклики // Українська біографістика. – Київ, 2019. – Вип. 18.– С. 195-212.
64. Любовець Н.І. Мемуарна складова академічного збірника "За сто літ": основні жанри та сюжети // Українська біографістика. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 93-112.
65. Любовець Н.І. Сучасні трансформації мемуарного простору: загальний та локальний виміри // Українська біографістика. – Київ, 2020. – Вип. 20. – С. 172-189.
66. Любовець Н.І. Мемуари як складник електронних ресурсів національних бібліотек України: досвід та перспективи // Бібліотечний вісник. – Київ, 2023. – № 1. – С. 3-14.
67. Попик В. І. Біографіка як феномен науки і культури // Українська біографістика. – Київ, 2020. – Вип. 19. – С. 15-32.
68. Попик В. І. Вітчизняна біографіка в умовах трансформацій інтелектуального і духовного життя суспільства // Українська біографістика. – Київ, 2020. – Вип. 20. – С. 149-171.
69. Попик В. І. Постаті діячів України в біографічних виданнях кінця XVIII – першої половини XIX ст. // Рукописна та книжкова спадщина України. – Київ, 2020. – Вип. 25. – С. 233-244.
70. Попик В. І. Біографіка в роки незалежності України: етапи становлення, здобутки, нерозв'язані проблеми, завдання та перспективи майбутнього розвитку // Українська біографістика. – Київ, 2021. – Вип. 22. – С. 13-38.
71. Попик В. І. Біографіка у виданнях наукових і культурних осередків західної української діаспори // Рукописна та книжкова спадщина України. – Київ, 2021. – Вип. 27. – С. 166-180.
72. Bibliographie zu den Biographischen Archiven. Biographical Archives Bibliography. – Munchen – New Providence – London - Paris: K. G. Saur, 1994.
73. Валуевский А.Л. Биографика как дисциплина гуманитарного цикла // Лица: Биограф. альманах. – М.; СПб., 1995. – № 6.

- 74.Брайчевська О.А., Ляшко С.М., Чишко В.С. Про традиції та джерелознавчу базу національної школи біографістики (кінець Х – початок ХХ ст.) // Українська біографістика. Зб. наук. праць. – К., 1996. – Вип. 1.
- 75.Попик В.І. Проблема відображення в українському біографічному словнику історичних і культурних зв'язків України з народами Європи та персоналій діячів неукраїнського походження // Українська біографістика. Зб. наук. праць. – К., 1996. – Вип. 1.
- 76.Редакційна інструкція Українського біографічного словника // Українська біографістика. Зб. наук. праць. Вип. 1. – К., 1996.
- 77.Чишко В.С. Біографічна традиція та наукова біографія в історії і сучасності України. – К., 1996.
- 78.Український біографічний словник: історія і проблематика створення. Матеріали науково-практичної конференції. (Львів, 809 жовтня 1996 р.). – Л., 1997.
- 79.Верстюк В.Ф., Осташко Т.С. Діячі Української Центральної Ради: Біографічний довідник. – К., 1998.
- 80.Викладачі Ніжинської вищої школи. Біобібліогр. покажчик. У 3-х ч. – Ніжин, 1998–2000.
- 81.Чишко В.С. Основні принципи створення Українського біографічного словника // Українська біографістика. Зб. наук. праць. Вип. 2. – К., 1999.
- 82.Мельник Я.І. З останнього десятиліття Івана Франка. – Л., 1999.
- 83.Павличко С. Націоналізм, сексуальність, орієнталізм. Складний світ Агатангела Кримського. – К., 2000.
- 84.Войтович Л.В. Князівські династії Східної Європи (кінець IX – початок XVI ст.): Склад, суспільна і політична роль: Історико-генеалогічне дослідження. – Л., 2000.
- 85.Матяш І.Б. Особа в українській архівістиці. Біографічні нариси. – К., 2001.
- 86.Яковенко Н. Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI-XVII ст. – К., 2002.
- 87.Матяш І.Б. Зірка першої величини: Життєпис К.М.Грушевської. – К., 2002.
- 88.Ганіткевич Я. Українські лікарі-вчені першої половини ХХ століття та їхні наукові школи: Біографічні нариси та бібліографія. – Л., 2002.
- 89.Романюк М.М. Оратаї журналістської ниви: Українські редактори, видавці, публіцисти. – Л., 2002.
- 90.Народжені Україною. Меморіальний альманах. У 2-х т. / Золоті імена України/. – К., Євроімідж, 2002.
- 91.Біографістика в контексті сучасних історичних та історіографічних досліджень: Харківський історіографічний збірник. – Х., 2003. – Вип. 6.
- 92.Книжкові джерела української біографістики у фондах Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. (Упорядн.: Т.В. Куриленко, Н.І. Мельник, О.М. Яценко). – К., 2004.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. <http://www.rada.gov.ua/> – сайт Верховної Ради України
2. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – сайт Кабінету Міністрів України
3. <http://www.mon.gov.ua/> – сайт Міністерства освіти і науки України
4. <http://www.ukrstat.gov.ua/> – сайт Державного комітету статистики України
5. <http://www.uintei.kiev.ua/> – Український інститут науково-технічної та економічної інформації
6. <http://www.ukrbook.net/> – Книжкова палата України імені Івана Федорова
7. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
8. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/info_lib.html – Віртуальна бібліографічна довідка Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського
9. <http://www.nplu.kiev.ua/> – Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого.